

JANNE LIAS

Portfolio
2019

Eesti Kunstiakadeemia/Estonian Academy of Arts
Vabade Kunstide teaduskond/Faculty of Fine Arts
Maali õppetool/Department of Painting

EKA

Janne Lias

Sündinud 1981 Tallinnas

Elab ja töötab Tallinnas

liasjanne@gmail.com

Haridus

2016 – 2019 Eesti Kunstiakadeemia, vabad kunstid, BA

2006 – 2010 Tallinna Tehnikaülikool, informaatika, MA

1999 – 2002 Tallinna Ülikooli Haapsalu Kolledž, infotehnoloogia, BA

Isiknäitused

2019 “Koertenäitus”, Vent Space, Tallinn

Rühmanäitused

2019 “Lasnamäe?”, Vent Space, Tallinn

2018 “Fiktsioonid”, ARS-i kunstilinnak, Tallinn

2018 “Automaatne (anti)empaatia”, ARS-i kunstilinnak, Tallinn ARS-i projektiruum, Tallinn

Performance’id

2017 Performance’i õhtu “Love me?”, ARS projektiruum, Tallinn

Muu

2018 Sügisene “Tartu Noore Kunsti Oksjon”, Tartu Loomemajanduskeskus, Tartu

2018 Installatsioon festivalil “Kõva”, Balti jaam, Tallinn (koos Riin Maidega)

Minu teosed jutustavad enamasti lugusid emotsionaalsetest hetkedest ja läbielamistest. Mind huvitavad tugevad tunded ja tungid ning nende analüüs. Näiteks hirm üldiselt või spetsiifiliselt (surmahirm), armastus, viha, kadedus, iha. Aga ka muu inimene olemisega kaasnev: eelarvamused, empaatia ja selle puudumine, üksindus, suhtemängud, reeglid.

Minu jaoks on oluline, et mul oleks käsitletava teemaga isiklik kogemus, see annab alguspunkti sügavamale kaevamiseks. Seejärel loen ja kirjutan, lähenen teemale analüütiliselt ning kriitiliselt. Tarkvaraarenduse kogemusest olen saanud harjumuse paigutada teadmisi tabelitesse, otsida süsteeme, mustreid ja seaduspärasusi. Oluliseks tööriistaks teoste loomisel on huumorimeel. See aitab jätta hingamisruumi, kui millegi valusaga tegelemisel jõud otsa saab. Aitab distantseeruda ja eemalt uue pilguga vaadata.

Kunstiväljal alustanuna katsetan meelsasti erinevate materjalide ja tehnikatega: maalin, programmeerin, trükin mängukoeraga, ehitan interaktiivseid installatsioone. Minu maalid on enamasti tugevate värvidega ja võivad olla nii figuratiivsed kui abstraktsed. Installatsioone luues võtan eeskuju teatrist, millel on võime tuua inimene teise ruumi, teda endasse haarata ja emotsionaalselt liigutada. Olen teinud mitmeid interaktiivseid teoseid, mis vaataja tegevusele reageerivad, aga ka selliseid, kuhu saab sisse istuda või mida peab puudutama.

“Sünnitusjärgne midaiganes”

Installatsioon, raamat, video

2019

Juhendaja Mart Vainre

Eksponeeritud näitusel:

“TASE '19”, grupinäitus. Eesti Kunstiakadeemia, Tallinn, 2019.

Emaks saades oli lisaks lõputule magamatusele raske leppida ka sellega, et minu enda päevaplaan sõltus täielikult lapse une- ja söögiaegadest. Seda enam, et beebi sõi ning magas millal iganes pähe tuli, ning mul polnud oma elus toimuva üle mingit kontrolli.

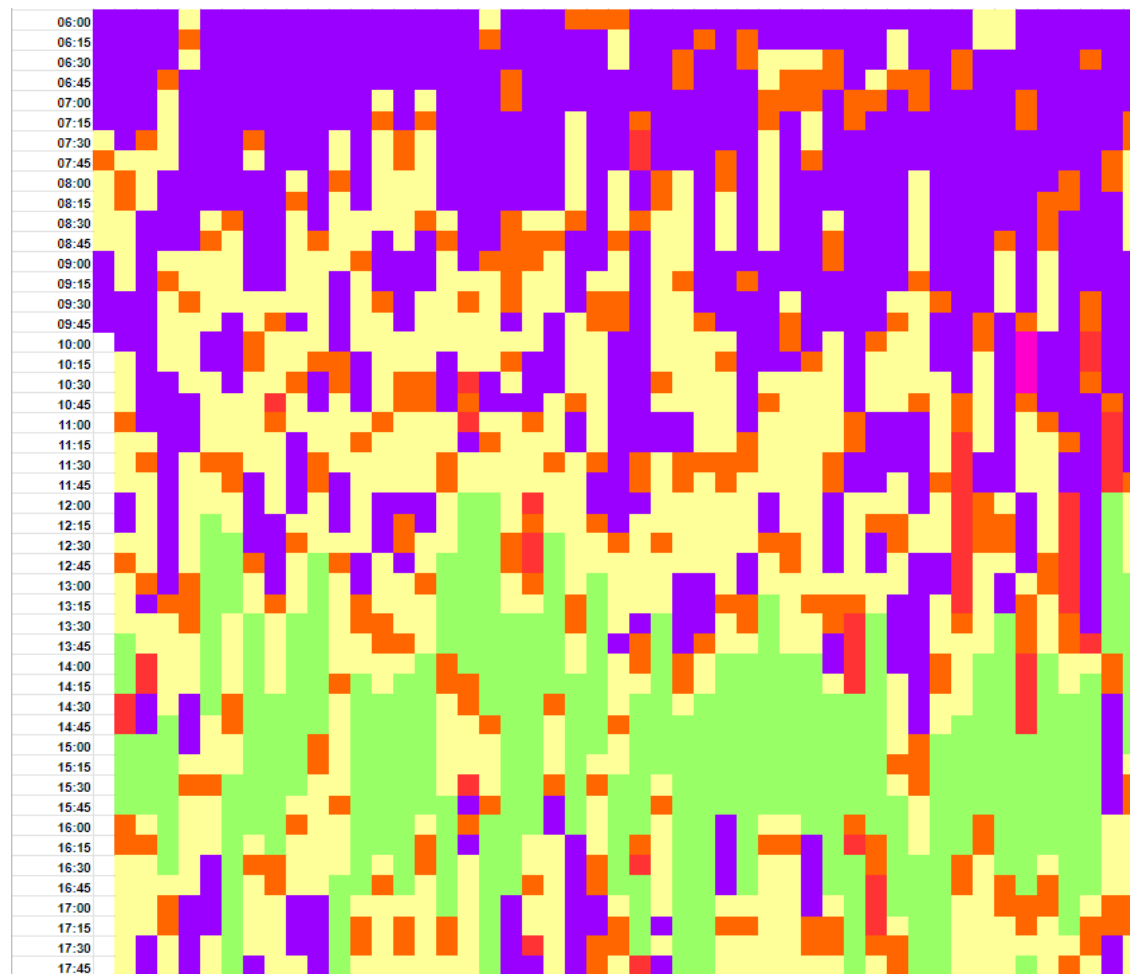
Ma lugesin mitmeid raamatuid beebi une teemal ning mul tekkis lootus, et tema graafikus võiks siiski leida mingeid mustreid. Pidasin Excelis tabelit, kuhu märkisin värvikoodidega 15-minutilise täpsusega üles lapse söömised, magamised, jalutus- ja vanniskäigud ning ärkvelolekud. Saadud tabel oli nii ilus ja värviline, et seda võiks abstraktse kunstina seinal eksponeerida, kuid mingeid seaduspärasusi ei paistnud.

Sünnitusjärgse depressiooni tunnused on muuhulgas pidev väsimus, elurõõmu kadumine, kurbus, rõhutuse ja süütunne. Imiku peamine hooldaja võib end leida olukorrast, kus ta elu kontrollib keegi, kellel pole suutlikkust iseennastki kontrollida. Sa oled tema heaolu ja elus püsimise eest vastutav, samas on enda põhivajaduste rahuldamiseks raske võimalusi leida. Kas eelloetletud tunded on sellises olukorras täiesti ootuspärased või on võimalus õigel ajal spetsialistilt abi otsides saada rõõmsaks ja rahulolevaks emmeks? Et lapsega kodus olemisest jäänud mälestus oleks meeldivam, rohkem beebialbumis olevate rõõmsate fotode moodi.

Ma õmblesin siputuspükstest “beebi”, mis on samaaegselt armas, hirmus ja oma suuruse ja laialivalguvuse tõttu raskesti käsitletav. Näitusel on välja pandud “beebi”, tema uinutamist kujutavad videolõigud ja beebialbum, kus last ja õnnelikku ema kujutavad fotod vahelduvad päeviku sissekannetega, mis räägivad raskustest imikuga toimetulekul. Sellele lisaks on eksponeeritud video, kus täiuslikku ema kehastav veebinõustaja vähem täiuslikke emasid süüdistab ning lapse hooldamiseks vastuolulisi soovitusi annab.

“Sünnitusjärgne midaiganes”, foto beebialbumist. 2019. Juhendaja Mart Vainre.

“Sünnitusjärgne midaiganes”, ekraanitõmmis beebi päevakava Exceli failist. 2019. Juhendaja Mart Vainre.

“Sünnitusjärgne midaiganes”, ekraanitõmmis beebi uinutamise videost. 2019. Juhendaja Mart Vainre.

“Koertenäitus”

Vent Space, Tallinn
2019

Mõnest hirmust vabanemiseks on vaja sellega aktiivselt tegeleda. Mõnest teisest aga võib lihtsalt välja kasvada ning ühel hetkel avastada, et ei kardagi enam. Siiski jätavad ammused kohutavad sündmused oma jälje ning ebameeldivad mälestused.

Üks aktiivne meetod foobiast vabanemiseks on hirmudega silmitsi seismine ehk eksponeerimine, mille käigus ettevaatlikult, aga järjepidevalt hirmutava olukorra või objektiga kokku puutudes sellega harjutakse.

Teine meetod on teha oma hirmu üle nalja ning mõelda, et ei kardagi enam. Kas see ka töötab?

Näitusel esitlesin mängukoeraga trükitud pilte, patja ja koera ennast. Lisaks n-ö haukuvat aeda.

“Koertenäitus”, näitusevaade. Vent Space, Tallinn, 2019.

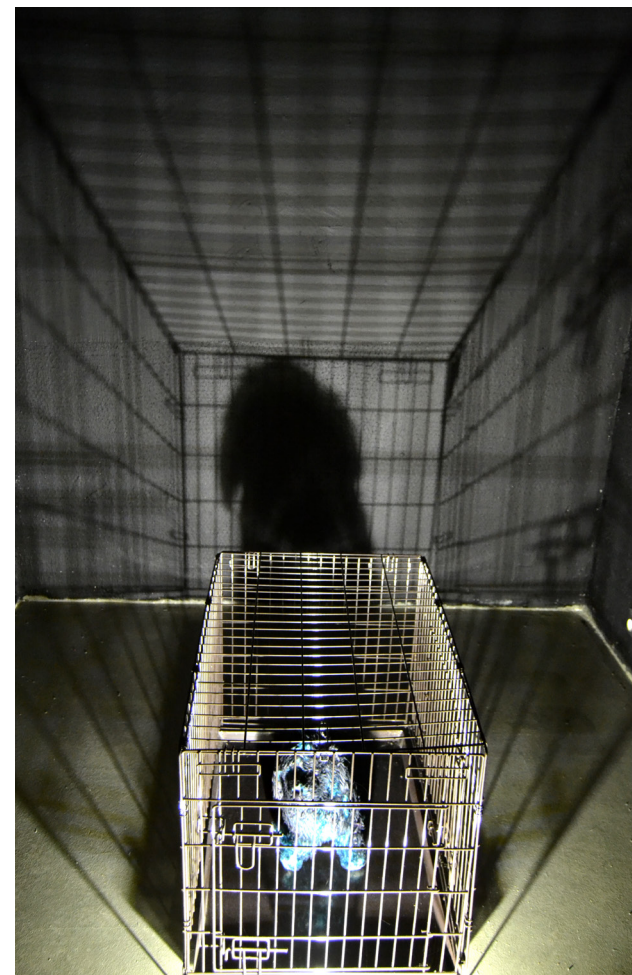
“Koertenäitus”, näitusevaade. Vent Space, Tallinn, 2019.

“Koer”, akrüül ja koeratrükk masoniidil. 50 x 60 cm. 2018.

“Sülekoer”, koeraga trükitud kangast padi, plasthambad, 50 x 100 cm. 2017. Juhendaja Merike Estna.

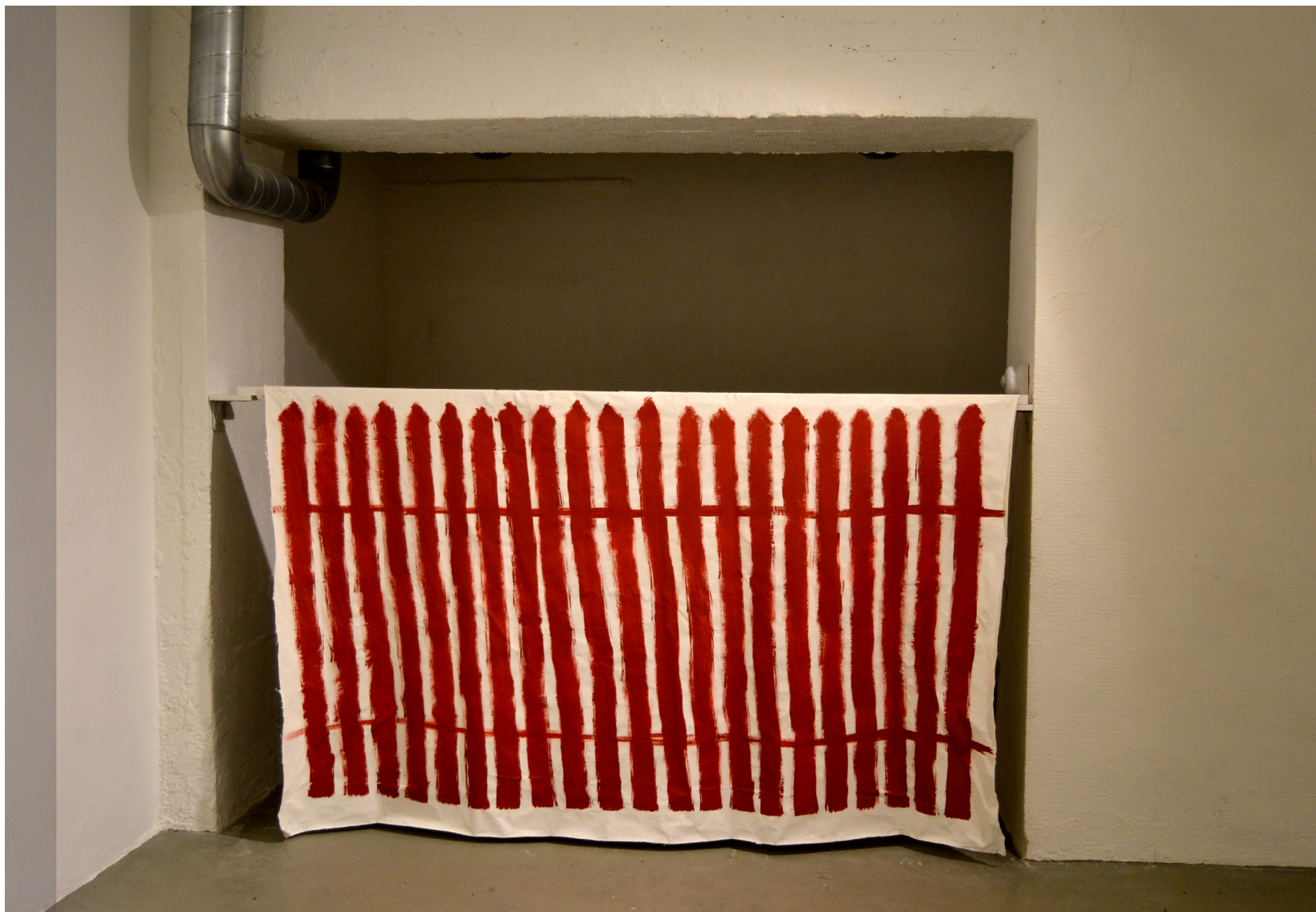

“Hirmus elukas”, installatsioon, töödeldud mängukoer, koerapuud. 2018.

“Haukuv aed”

Installatsioon, akrüül lõuendil, liikumisandur, helifail
2019

Kui vaataja läheneb aiale, hakkab kostma haukumist, aga haukujaks on inimene, mitte koer.

“Henry (auto)portree”

Laud, tool, tapeet, vaip, kassimaal, lauaarvuti, veebileht
2018

Eksponeeritud näitustel:

“Lasnamäe?”, grupinäitus. Vent Space, 2019

“Fiktsioonid”, grupinäitus. ARS-i maja, Tallinn, 2018. Juhendaja Maria Sildjarevitš

Henry oli minu pinginaaber Lasnamäe Üldgümnaasiumis aastatel 1996 – 1999. Tema eripäraks oli see, et ta oli sõna otseses mõttes nähtamatu. Muidu oli ta tavaline Lasnamäe poiss, kelle põhiliseks huviks olid arvutid. Ma arvan, et ka mina läksin IT-d õppima osaliselt tema mõjutusel. Pärast kooli me enam ei suhelnud. Hiljuti sain teada, et Henry sooritas ligi 10 aastat tagasi enesetapu.

Näitusel olen loonud oma mälestuste järgi tema arvutinurga, mis on raamiks Henry kodulehele – tema autoportreele. Kodulehed olid 2000-ndate alguses, enne Orkutit ja Facebooki, inimestele põhiline võimalus ennast internetis nähtavaks teha.

Kodulehe kujundasid vastava ajastu stiilis ning seda kuvatakse Windows 98 operatsioonisüsteemiga lauaarvutist.

Henry't ei olnud päriselt olemas, ma mõtlesin ta välja.

“Lasnamäe?”, näitusevaade. Vent Space, Tallinn, 2019.

KODU

MINA

FOTOD

MUSA

RAAMATUD

MÄNGUD

SOFT

LINGID

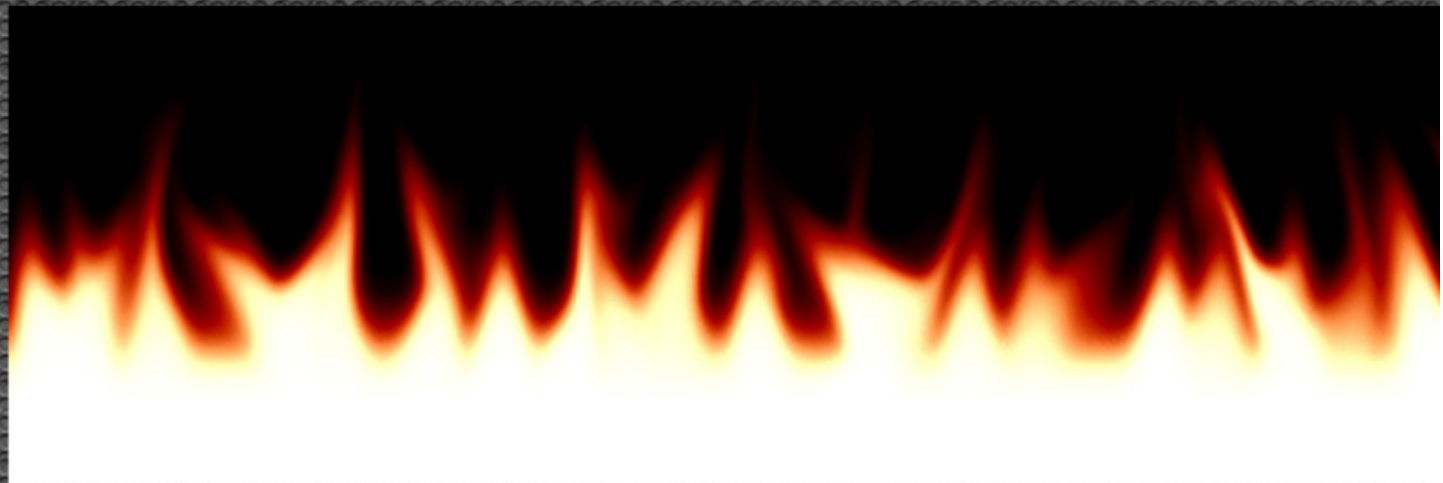

HENRY KODUKAS

Kui te olete sattunud mingil imelikul kombel minu kodukale siis ärge kohe ära minge. Siit leiate ägedaid linke, natuke softi ja mängude nippe ja muidugi saate rohkem teada minu kohta.

Ja tulge ikka uuesti vaatama. Ma uuendan oma kodukat koguaeg.

KODU

MINA

FOTOD

MUSA

RAAMATUD

MÄNGUD

SOFT

LINGID

HENRY KODUKAS

Mina olen Henry Metsapuu

Ma elan Tallinnas, Lasnamäel. Ma töotan programmeerijana. See on äge.
Mul on noorem õde ja vahva kass nimega Miisu.

See ongi kõik. Ega mul palju rohkem rääkida pole. Vaadake parem minu tehtud pilte.

KODU

MINA

FOTOD

MUSA

RAAMATUD

MÄNGUD

SOFT

LINGID

HENRY KODUKAS

Minu kool

Siin on mõned pildid minu koolist. Mul ei ole sellest eriti häid mälestusi.

Lasnamäe

Lasnamäe on minu "kallis" kodupaik. Üleval pool leiad ka pilte minu koolist, mis asub samuti lasnamäel. Tegelt on see üks kole koht, ei soovita sinna üldse tulla.

KODU

MINA

FOTOD

MUSA

RAAMATUD

MÄNGUD

SOFT

LINGID

HENRY KODUKAS

Siia tulevad igasugused ägedad nipid minu lemmik mängude kohta(ja ma ei mõtle minesweeperit - eheheee).
Tule varsti uuesti vaatama!

“Statistika isikute kohta, kelle suhtes mul on olnud püsiv romantiline ja/või seksuaalne külgetõmme”

Andmebaas, veebipõhine andmete visualiseerija

2017

Juhendaja Elin Kard

Kui sa oled kellestki sisse võetud, kellessegi armunud, siis on ta sinu jaoks sel hetkel maailma kõige olulisem inimene. Tema nägemine paneb pea ringi käima. Tema juuksed! Tema silmad! Isegi tema nimel on eriline kõla, kas pole?

Kuni sa enam ei ole temasse armunud. Sulle meeldib keegi teine ning siis keegi kolmas, kes on sama eriline, kuigi võibolla natuke teisel moel. Ja siis neljas ja viies jne.

Ja siis on need nimed lihtsalt üksteise järel tabelis. Nende erilised juuksed ja silmad nii tavaliselt ühtemoodi reas.

Teos räägib sellest, kuidas keegi, kes ühel hetkel on sinu jaoks kõige olulisem inimene maailmas, muutub hiljem kõigest üheks reaks andmebaasis.

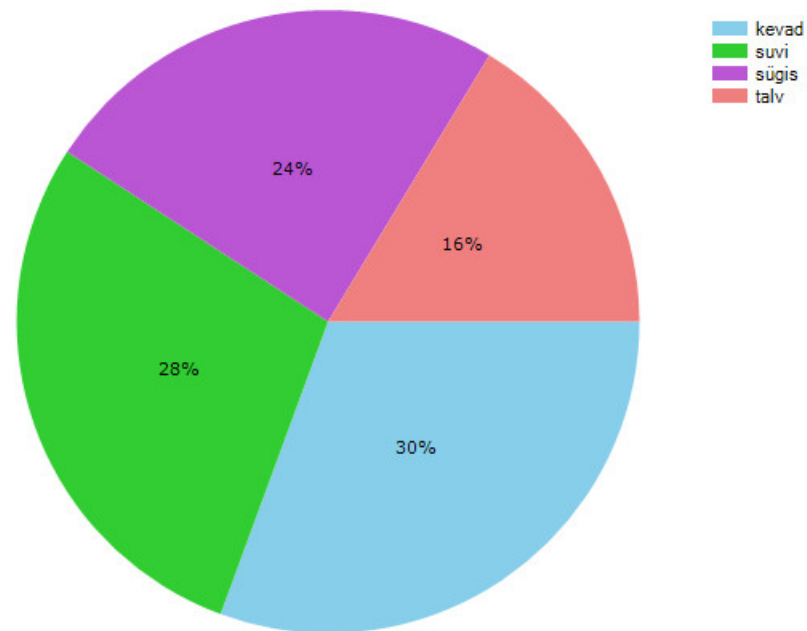
Andmebaasi olen kogunud informatsiooni kõikide isikute kohta, kellest olen olnud sisse võetud. Nende hulka ei arvestata kuulsuseid ja väljamõeldud tegelasi. Iga inimese kohta on märgitud eesnimi, juuste ja silmade värv ja juuste pikkus tutvumise hetkel. Kui on teada, siis ka tema sünniaeg. Lisaks info temasse armumise umbkaudse aja, tutvumiskoha jms detailide kohta.

Andmebaasile lõin veebipõhise programmi, mis genereerib andmete põhjal diagramme. Korraga kuvatakse diagramm ühe juhuslikult valitud omaduse kohta. Kui baasi lisada uus isik, arvestatakse tema andmetega koheselt uute diagrammide loomisel.

Veebilehte olen varem eksponeerinud projektoriga seinale kuvatult.

Andmed viimati uuendatud: 6.12.2017

Armumise aastaeg, %

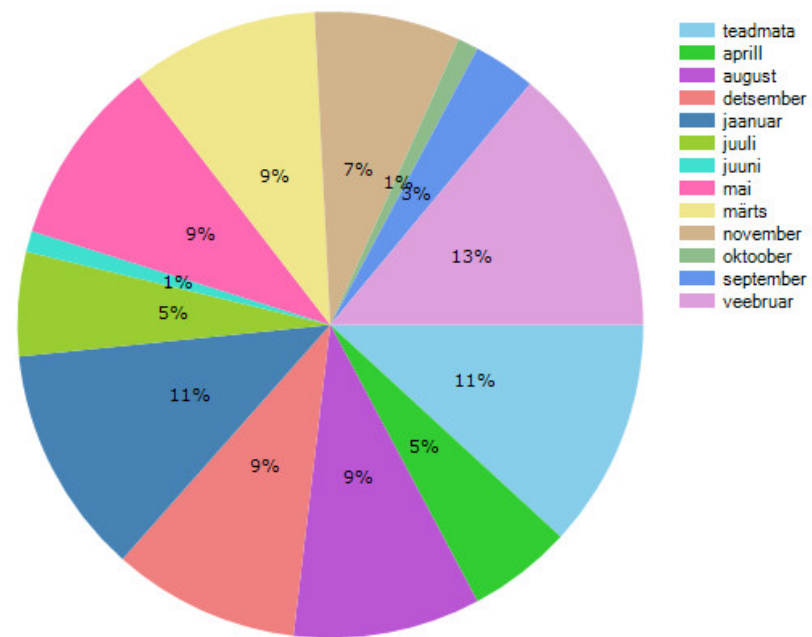
Märkused:

Aastaaja määramine ei pruugi olla täpne, kuna põhineb peamiselt isiklikel mälestustel.

Antud tabelisse on lisatud isikud, kelle suhtes autoril on olnud püsiv romantiline ja/või seksuaalne külgetõmme. Nende hulka ei arvestata kuulsuseid ja väljamõeldud tegelasi.

Andmed viimati uuendatud: 6.12.2017

Isiku sünnikuu, %

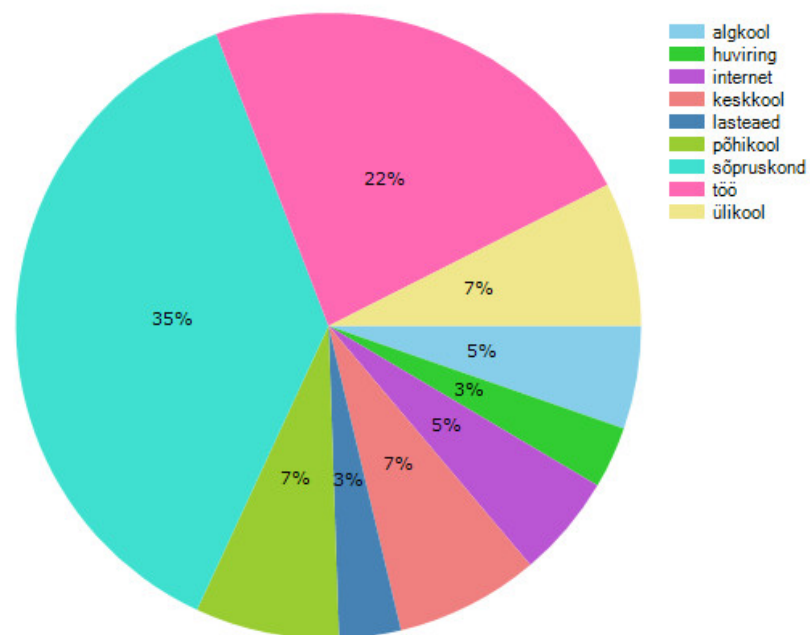
Märkused:

Kui isiku sünnikuu ei ole teada, on selle kohta märgitud 'teadmata'.

Antud tabelisse on lisatud isikud, kelle suhtes autoril on olnud püsiv romantiline ja/või seksuaalne külgetõmme. Nende hulka ei arvestata kuulsuseid ja väljamõeldud tegelasi.

Andmed viimati uuendatud: 6.12.2017

Koht või keskkond, kus isikuga tutvuti, %

Märkused:

Tutvumispaiik 'internet' tähendab esmakordset kontakti jututoas või e-posti teel. Tutvumispaiik 'sõpruskond' tähendab, et kohtuti ühiste sõprade kaudu.

Antud tabelisse on lisatud isikud, kelle suhtes autoril on olnud püsiv romantiline ja/või seksuaalne külgetõmme. Nende hulka ei arvestata kuulsuseid ja väljamõeldud tegelasi.

“Puhkenurk”

Maaliinstallatsioon

2017

Juhendaja Merike Estna

Minu kõige suurem hirm on surmahirm ja mitte sellisel normaalsel moel, nagu enamikul inimestest, kes mõtlevad, et ei tahaks nagu surra nii väga, vaid ilmselt mõnevõrra haiglasel moel. Mingit *memento mori* ei ole mulle vaja. Ma mõtlen oma surelikkusest niigi mitukümmend korda päevas. Ma ei osta kevadiselt allahindluselt talveks riideid ette, sest sügiseks võin ma ju juba surnud olla. Kui ma oma last ja meest hommikul enne kodust väljumist kallistan, mõtlen, et see võib olla viimane kord, kui ma neid elavalt näen või nemad mind näevad. Surm luurab iga nurga taga. Nagu öeldud, sa ei tea, millal telliskivi võib sulle kaela kukkuda.

Ma lõin puhkenurga, kasutades maali, maalitud kangaid, maalitud ja õmmeldud patju. Padjad kujutavad erinevaid viise surma saamiseks. Ruum on samaaegselt mugav ja ebamugav, sest keskkond on ängistav ning padjad kõvad ja karedad, mõned ka kleepuvad. Teose juurde käib minu koostatud hirmudeteemaline pildialbum, mida saab puhkenurgas lehitseda.

“Autoõnnetus”, akrüül padjal, 2017. Juhendaja Merike Estna.

“Lämbumine”, Kunstveri ja akrüül padjal, 2017. Juhendaja Merike Estna.

“Ma arvasin, et mina olen ülitundlik”

Tarkvara, arvuti, ultrahelimoodul, helifail
2018
Juhendaja Elin Kard

Eksponeeritud näitusel:

“Automaatne (anti)empaatia”, grupinäitus. ARS-i maja, Tallinn, 2018. Juhendaja Elin Kard

Ma tahtsin arvutit teha inimlikumaks. Panna ta reageerima nagu inimene, kellel on väga paha olla või lihtsalt halb tuju. Ma tahtsin rääkida eeldusest, et inimesed oleksid sama täiuslikud nagu masinad ning suudaksid oma “tarkvara” samalaadselt muuta. Ma lisasin arvutile ultrahelisensori, et ta tajuks inimese lähenemist, ja programmeerisin ta selle peale midagi negatiivset ütlema. Et ta ei käituks arukalt ja kaalutletult, nagu tavaliselt arvutid käituvad.

Aga see andur on metsikult tundlik - seda mõjutavad õhutemperatuur ja tajutavate materjalide omadused jne. Peale selle kontrollitakse kellegi/millegi kaugust mitusada korda sekundis. Programm, mille ma kirjutasin heli mängimiseks, läks selle peale umbe.

Ma hakkasin tulemusi filtreerima, küsima näitusid harvem ja reageerima ainult siis, kui midagi muutub. Millest sai tegutsemine ainult juhul, kui objekt läheneb.

Minu ootused arvutile olid ebarealistlikud - ta peab olema häiritud ning seda väljendama alati samamoodi, masinlikult. Kõik on selge, korratav ning tundlikkus on olemas ainult minu poolt kontrollitud viisil. Mul jagus arvutile empaatiat sama vähe kui arusaamatult ja ebameeldivalt käituvatele inimestele.

Arvutilaua külge on ühendatud ultraheliandur, millega kontrollitakse, kas keegi on arvuti lähedal. Kui inimene läheneb, väljendab arvuti oma vastumeelsust tema suhtes, öeldes masinliku häälega fraase: “Sa ei meeldi mulle”, “Mine minema!”, “Jobu”.

“Automaatne (anti)empathia”, näitusevaade. ARS-i maja, Tallinn, 2018.

“Mati seenelabor”

Võttepaiga kujundus, arvutiprogramm

Von Krahli teater

2019

Esietendus september 2019

Lavastaja Peeter Jalakas, peakunstnik Kristel Saan

Kaasosalised EKA-st Pille Alasi, Kille-Ingeri Liivoja, Karola Kaugema, Kadri Vahar

Eeltöö Francisco Adão da Fonseca ja Mari Hundi (B210 arhitektuuribüroo) juhendamisel JAIK töötoa raames

Mükoloog Mati on etenduse JAIK tegelane, kes on keskendunud seente omavahelise suhtluse uurimisele. Mul oli võimalus osaleda tema seenelabori ehitamisel. Laborit kasutati etenduse JAIK ettefilmitud stseenide võttepaigana.

Ma täitsin ruumi koostöös teiste EKA üliõpilastega erinevate esemete ja plastiliinist ning paberist seentega. Lisaks lõin programmi, mis ultraheliandurist tulnud signaali peale trükib ekraanile teksti. Programmi eesmärgiks oli jätta mulje, et teadlane Mati saab selle abil seentega suhelda, kui anduri lähedale oma käe või mõne seene paneb.

“Minu päev”

Fotod sarjast

2017

Juhendaja Mart Vainre

“Torbik”

Krae värvilise filtriga, *performance*

2016

Juhendaja Kirke Kangro ja Taavi Talve

Krae armuhulluses vaevlevale inimesele. See teeb teistele nähtavaks filtri, läbi mille ta parasjagu maailma vaatab.

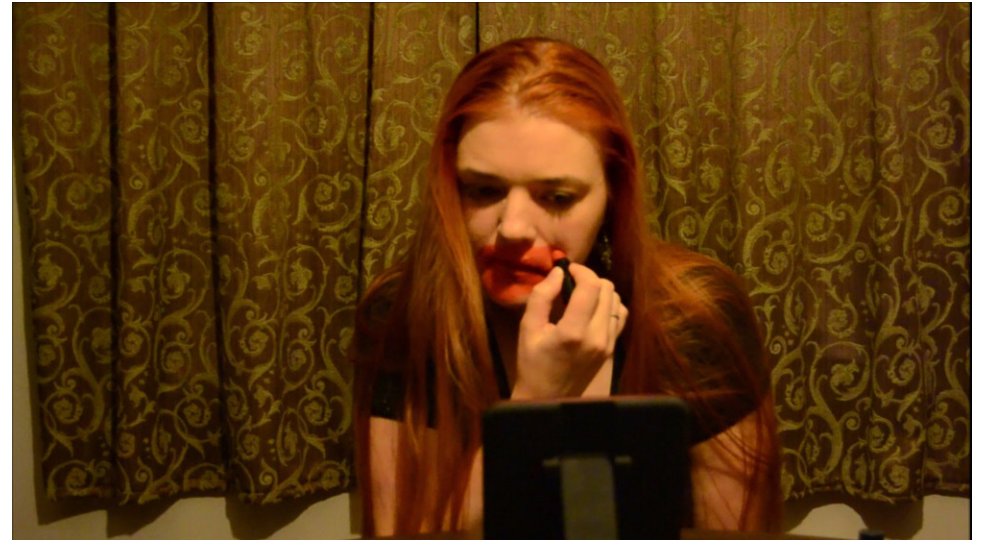
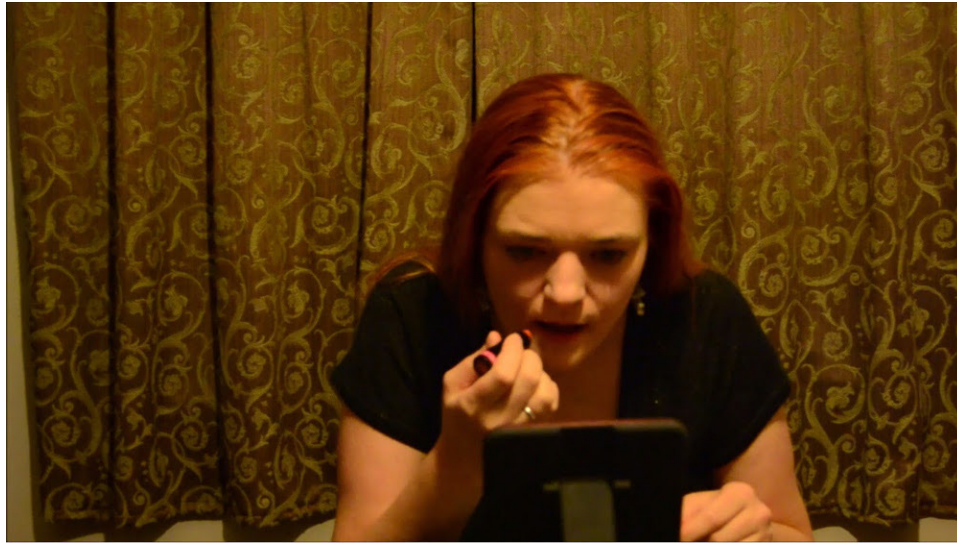

Foto Johannes Luik

“Peab olema ilus”

Video, pikkus 2:26
2016

Ilus olemine on kohustuslik. Ma tunnen seda survet. Ma püüan sellele vastu hakata ja teha nägu, et ma ei ole kunagi üritanud ilus olla. Aga siis ma tunnen samal ajal süüd, et ma ei ole ilus. Ei ole standardile vastav.
Ja siis ma tunnen süüd, et ma muretsen selliste kaduvate, tühiste asjade pärast ja ei ole piisavalt sügavamõtteline ja argisagimistest kõrgemal. Ja mul on liiga väikesed huuled.

“Autoportree röömsate inimestega”

Akrüül ja õli masoniidil

122 x 82 cm

2018

Juhendaja Jaan Toomik

“*Zombie*’d pallimeres”

Akrüül ja õli masoniidil

81 x 61 cm

2018

Juhendaja Vladimir Dubossarsky

